

JOAN F. MIRA

“Nosaltres precisament, nacionalistes sense estat a l’edat de vint anys, devíem ser els únics europeistes convençuts. Ens importava Europa, i ara no li importa a ningú: no certament a individus com el Mayor Oreja o el Borrell, indescriptibles caps de llista espanyols. Amb fe sense fonament, crèiem que a Europa seríem benvinguts, i n’hem estat rebutjats”

A qui li importa Europa?

Dimecres, dia primer de març del 1961, a les 22.15, al saló d’actes de la Societat ABC, en una important població molt a prop de València, jo vaig pronunciar el primer sermó públic de la meua vida de predicador. Gràcies a Lluís Alpera, que en guardava el programa imprès i m’envià fa pocs anys una fotocòpia, conserve la prova formal de la realitat de l’acte, que altrament seria només una imatge remota. En aquell moment jo acabava de fer els vint-i-un anys, i devia ser la primera conferència pública que es feia i es programava en valencià (amb un programa imprès, fins i tot!!) no solament en aquella vila sinó sinó en bona part del país. La segona conferència d’aquell cicle era sobre “La llengua dels valencians”, a càrrec de Lluís Alpera, joveníssim llicenciat, i la tercera, sobre “Perspectives econòmiques d’Europa”, la pronuncià Josep Raga, llavors estudiant de dret i després molt important economista. “El cicle present”, deia el programa, “té dos aspectes íntimament relacionats: l’aspecte nostre, valencià, i l’aspecte europeu. En les tres conferències relacionarem els problemes de la nostra societat i els problemes generals de la societat europea, que va, cada vegada més, perfilant-se com una unitat sobre el nostre vell continent.” Teníem vint anys, i ja veuen vostès quina gosadia: si algú recorda en quin país vivíem el 1961, entindrà què vull dir. Acabàvem de descobrir-nos valencianistes, catalanistes, nacionalistes o com en vulguem dir (jo, per cert, no sé si ja coneixa Joan Fuster, o encara no: el “descobrimet” l’havia fet tot sol, o per obra d’algun esperit sant), i ja pensàvem alhora en el país i en Europa, i en uns termes, a més a més, que serien perfectament vàlids més de quaranta anys més tard. Al país hi havia el franquisme en el seu esplendor, la gent era pobra, no teníem ni un simple Seat sis-cents, viatjàvem en vagons de tercera, i no sabia ningú quina era la llengua dels valencians, què era aquella embrionària Comunitat Econòmica Europea, ni quin futur tenia, ni en què ens podia afectar aquella “unitat sobre el nostre vell continent”. I tanmateix, crèiem fermament, com creien tots els “nacionalistes” catalans i els vuit o deu valencians adherits a la idea, que el nostre futur era Europa, i la seua unitat. Vam ser europeistes adolescents, europeistes joves, europeistes madurs, i ara ja som europeistes de la tercera edat. El problema és que el vell continent, en efecte, s’ha unit, però a nosaltres no ens ha fet gens de cas. Pensàvem que ser europeus era la garantia d’un futur propi, ja no com a espanyols sinó com a catalans o valencians, i ja veuen com han anat les coses. Malament.

Quan vostès llegiran aquest paper, ja s’hauran celebrat les eleccions al Parlament Europeu i se’n sabran els resultats: és a dir se sabrà si a Espanya ha guanyat el PP o el PSOE, o quants diputats ha tret la coalició Galeusca, que és la que jo he votat. Dels resultats globals a la Unió Europea, no se’n preocuparà ningú. A cada país la campanya s’ha fet (en puc donar fe: he seguit la premsa) en termes purament nacionals: nacionals d’Espanya, de França, d’Itàlia, de Polònia o de Catalunya, tant se val. Tothom ha explicat que vol guanyar per a anar “a Europa” a defensar interessos locals: just allò que impedeix que Europa siga alguna cosa més que una congregació de parròquies disputant per la importància del propi campanar. Així ha anat tot: no volíem l’Europa dels estats ni la dels mercaders, i tenim una Europa de mercadeig i de polítics de cada estat. Nosaltres precisament, nacionalistes sense estat a l’edat de vint anys, devíem ser els únics europeistes convençuts. Ens importava Europa, i ara no li importa a ningú: no certament a individus com el Mayor Oreja o el Borrell, indescriptibles caps de llista espanyols. Amb fe sense fonament, crèiem que a Europa seríem benvinguts, i n’hem estat rebutjats. Crèiem que el català era una llengua d’Europa, però sembla que abans ha de ser una llengua d’Espanya, i això és molt més dur. Hem estat europeus més que ningú, abans que ningú, i encara ho paguem, per excés d’inocència.